

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

සමෘද්ධි සමාජ සංවර්ධන භාරකාර අරමුදලේ 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය කාර්ය සාධන ප්‍රකාශනය, ශුද්ධ වත්කම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශන සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ ප්‍රමාණාත්මක ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලට අදාළ තොරතුරු ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන් වලින් සමන්විත 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන, ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට අරමුදලේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මා මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් තත්ත්වගණනය කළ මතයක් පළකරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතිවලට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාශ්ථවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශයේ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, අරමුදල අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරීත්වය අරමුදල ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා අරමුදල අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

අරමුදලේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධව පරීක්ෂා කිරීමේ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, අරමුදලේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සැමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම් නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්ස්ථානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, වෙනනාන්විත මහභරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මත භරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් අරමුදලේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාලත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම් වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව්කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතුය. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් වීමට හැකිය.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ අරමුදලේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;

- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ අරමුදලේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, අරමුදල ක්‍රියා කර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව, සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව,

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.5.1 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම පිළිබඳ අභ්‍යන්තර පාලනය

ගනුදෙනු කළමනාකාරිත්වයේ පොදු සහ නිශ්චිත අධිකාරීබලය සහිතව ක්‍රියාත්මක කිරීම, අදාළ වන වාර්තාකරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට අවශ්‍ය වන පරිදි ගනුදෙනු සටහන් කිරීම සහ වත්කම් සඳහා ගිණුම් කටයුතුභාවය පවත්වාගෙන යාම, කළමනාකාරිත්වයේ පොදු සහ නිශ්චිත අධිකාරී බලය සහිතව පමණක් වත්කම්වලට ප්‍රවේශ වීම, සටහන් කරන ලද වත්කම් සඳහා වූ ගිණුම්කටයුතුභාවය පවත්වා වත්කම් සමඟ සාධාරණ කාල වකවානුවලදී සැසඳීම සහ වෙනස්කම් ඇතොත් ඒවා සම්බන්ධයෙන් නිසි පියවර ගැනීම ආදිය සඳහා සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාගැනීමට ප්‍රමාණවත් “මනාලෙස සැලසුම් කරන ලද” අභ්‍යන්තර ගිණුම්කරණ පාලන පද්ධතියක් ආයතනය විසින් පවත්වාගෙන යාම අවශ්‍ය වේ.

1.5.2 ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූල නොවීම

අදාළ ප්‍රමිතියට යොමුව සහිතව අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශයේ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 7 හි 57 ඡේදය ප්‍රකාරව, දේපල අයිතමයක මුළු පිරිවැය හා සසඳන විට සැලකිය යුතු පිරිවැයකින් සමන්විත එම අයිතමයේ කොටස් සෑම එකක්ම වෙන් වෙන්ව හඳුනාගත යුතු වුවත් මුළු පිරිවැය රු.134,683,729 ක් වූ නිලාවේලි පුහුණු මධ්‍යස්ථාන ගොඩනැගිලි සහ අක්කර 7 පර්චස් 37 ක ඉඩම, ඉඩම් හා ගොඩනැගිලි වශයෙන් වෙන් වෙන්ව සමාලෝචිත වර්ෂයේදී හඳුනා ගෙන නොතිබූ අතර ගොඩනැගිලි ක්ෂය වටිනාකම ගණනය කර ගිණුම් ගත කර නොතිබුණි.	තක්සේරු දෙපාර්තමේන්තුව වෙත දැනුම් දී ඇති අතර මේ වන විට මඩකලපු තක්සේරු දෙපාර්තමේන්තු නිලධාරීන් විසින් අදාළ කටයුතු සඳහා නිලාවේලි පුහුණු මධ්‍යස්ථානය වෙත වාර්තා කර ඇත. එම වාර්තා ලබා දීමෙන් අනතුරුව ගොඩනැගිලි ක්ෂය කිරීම් ගණනය කර වෙන් වෙන් වශයෙන් ගිණුම්ගත කිරීමට කටයුතු කරන බව.	වත්කම් වෙන් වෙන්ව හඳුනාගෙන ගිණුම්ගත කළ යුතුය.
(ආ) ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති අංක 7 හි 86 ඡේදය ප්‍රකාරව කාලපරිච්ඡේදයේ ආරම්භයේ හා අවසානයේ ධාරණ අගයන්ගේ එකතුවකිනි, බැහැරකිරීම්, අත්පත්කරගැනීම් ආදිය හෙළිදරව් කරමින් සැසඳීමක් සිදුකළ යුතු වුවත්, අරමුදල යටතේ පැවති පොතුවිල් සංචාරක බංගලාව සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව වෙත භාරදී තිබුණත් ඒ පිළිබඳව දේපල, පිරිසත හා උපකරණ තුළ නිවැරදිව හෙළිදරව් කර නොතිබුණි.	පොතුවිල් සංචාරක බංගලාව 2024 පෙබරවාරි 29 දින වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව වෙත විධිමත් පරිදි භාර දෙන ලදී. ඒ අනුව 2024 අවසන් ගිණුම් පිළියෙල කිරීමේ දී එහි 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට ගොඩනැගිල්ලේ වටිනාකම සමුච්චිත අරමුදලට ගැලපීම් කර ඇති බව. එමෙන්ම එහි උපකරණ වටිනාකම දේපල පිරිසත හා උපකරණ යටතේ කාර්යාල උපකරණ යටතට ගලපා ඇති බව.	ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති ප්‍රකාරව වත්කම් පිළිබඳ තොරතුරු හෙළිදරව් කළ යුතුය.

1.5.3 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ සිට සමෘද්ධි සහනාධාර නොමැති විම මත අරමුදලේ ප්‍රධාන ආදායමක් වන දායක මුදල් නොලැබීම ගිණුම් ප්‍රතිපත්ති තුළ හෙළිදරව් කර නොතිබුණි	සමාලෝචිත වර්ෂයේ සමෘද්ධි සමාජ සංවර්ධන අරමුදලට දායක මුදල් නොලැබීම සම්බන්ධයෙන් කරුණු, හෙළිදරව් කිරීමට නොහැකි විම අතපසු විමක් බව.	ගිණුම් ප්‍රතිපත්ති නිවැරදිව හෙළිදරව් කළ යුතුය.
(ආ) ස්ථාවර වත්කම් යටතේ කාර්යාල උපකරණ ලෙස දිස්ත්‍රික්ක 13 කට අදාළව එකතු පිරිවැය රු.1,248,798 ක හඳුනා නොගත් 1998 වර්ෂයේ සිට ඉදිරියට ගෙනා ශේෂයක වත්කම් හඳුනාගෙන සමාලෝචිත වර්ෂයේදී සාධාරණ අගයට ගිණුම්ගත කර නොතිබුණි. එහි ශුද්ධ උපලබ්ධි වටිනාකම 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට රු.68,580 ක් වී තිබුණි.	අදාළ දිස්ත්‍රික් 13 මේ සම්බන්ධයෙන් දැනුවත් කර, ශේෂයන් නිවැරදිව හඳුනාගෙන සාධාරණ අගයට ගිණුම්ගත කිරීමට අවශ්‍ය කටයුතු සිදු කරන බව.	වත්කම් හඳුනාගෙන සාධාරණ අගයකට ගිණුම්ගත කළ යුතුය.
(ඇ) දේපල පිරිසත හා උපකරණ යටතේ සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ කාර්යාල උපකරණ මිලදී ගැනීම් රු.570,391 ක් ලෙස ගිණුම්ගත කර තිබුණද අදාළ ස්ථාවර වත්කම් වලට උපලේඛන පරීක්ෂා කිරීමේදී වර්ෂය තුළ මිලදී ගැනීම් රු.482,742 කි. ඒ අනුව ඡායාපිටපත් යන්ත්‍ර අළුත්වැඩියා රු.87,648 ක් කාර්යාල උපකරණ මිලදී ගැනීම් ලෙස සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ ගිණුම්ගත කර තිබුණි. ඒ අනුව සමාලෝචිත වර්ෂයේ වියදම රු.87,648 ක් අඩුවෙන් දැක්වීම නිසා අතිරික්තය වැඩියෙන් පෙන්වුම් කරන අතර සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට කාර්යාල උපකරණ වටිනාකමද එම වටිනාකමින් වැඩියෙන් පෙන්වුම් කර තිබුණි.	ඡායා පිටපත් යන්ත්‍ර අළුත්වැඩියා කිරීමේ දී කල්පවතින අමතර කොටස් එකතු කිරීමට සිදු වූ නිසා එය ප්‍රාග්ධන වියදමක් ලෙස සලකා දේපල පිරිසත හා උපකරණ වලට ඇතුළත් කළ බව.	නිවැරදි වර්ගීකරණය අනුව වියදම් ගිණුම් ගත කළ යුතුය.
(ඈ) 2021,2022 සහ 2023 වර්ෂ වලට අදාළ විගණන ගාස්තු රු.804,288 සමාලෝචිත වර්ෂයේ විගණන ගාස්තු ලෙස ගිණුම්ගත කර තිබූ අතර සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළ විගණන ගාස්තු සඳහා ප්‍රතිපාදන සලසා නොතිබුණි.	2024 වර්ෂයේ වියදම් ඇස්තමේන්තුවේ “ගිවිසුම්ගත සේවා” හි වෙනත් යටතේ විගණන ගාස්තු සඳහා ප්‍රතිපාදන සලසා ඇති බව.	වියදම් නිවැරදිව ගිණුම්ගත කිරීම කළ යුතුය.
(ඉ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය කාර්යය සාධන ප්‍රකාශනයේ මෙහෙයුම් වියදම් යටතේ 2023 වර්ෂයට අදාළ වන වෙනත් වියදම්, පරිපාලන වියදම් හා තාක්ෂණික කමිටු දීමනා වලට අදාළ එකතුව රු.8,787,419 ක් ගිණුම්ගත කර තිබීම හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ වියදම් වටිනාකම එම ප්‍රමාණයෙන් වැඩියෙන් දක්වා	ත්‍රිකුණාමලය හා මොණරාගල දිස්ත්‍රික්ක වල මාර්ගස්ථ ක්‍රමවේද ක්‍රියාත්මක කරන ලද බැංකු වල මෙම ප්‍රතිලාභ ගෙවීම්වලට අදාළ ලිඛිතව ඉල්ලීම් කිරීම 2024 වර්ෂයේ ඉදිරිපත් වූ බැවින් දිස්ත්‍රික් මට්ටමින් ගෙන්වා ගන්නා ලද තොරතුරු අනුව මෙම	-එම-

නිවූ අතර සමස්ත අතිරික්තය ද එම ගෙවීම් 2024 වර්ෂයේ සිදු කරන ලද ප්‍රමාණයෙන් අඩු වී තිබුණි.

ප්‍රසම්පාදන කටයුතු දෙපාර්තමේන්තුවේ ප්‍රධාන ගණකාධිකාරී අංශය මගින් සිදු කරන බැවින්, තාක්ෂණ කමිටු දිමනා ගෙවීමට අදාළ ලේඛනය ප්‍රධාන ගණකාධිකාරී වෙතින් 2024 වර්ෂයේ ලබා දුන් බැවින් එම වියදම 2024 වර්ෂයේ වියදම් වලට ඇතුළත් කර ඇති බව.

- (ඊ) මූල්‍ය කාර්යය සාධන ප්‍රකාශනයෙහි මෙහෙයුම් මූල්‍ය කාර්ය සාධන ප්‍රකාශනයේ ආදායම් ගිණුම්ගත කිරීම නොවන ආදායම් යටතේ දක්වා තිබූ ආයෝජන පොලී ආදායම නිවැරදිව කළ යුතුයි.
- සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළ ආයෝජන පොලී වර්ෂයේ ආයෝජන පොලී ආදායම
- ආදායම රු.309,619,189 ක් වැඩියෙන් රු.1,552,658,284 ක් බව.
- ගිණුම්ගත කර ඇති හෙයින් වර්ෂයේ සමස්ත අතිරික්තය එම ප්‍රමාණයෙන් වැඩි වී තිබුණි.

1.6 ලැබිය යුතු සහ ගෙවිය යුතු ගිණුම්

1.6.1 ලැබිය යුතු මුදල්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
2019 වර්ෂයේදී සහනාධාර නව නිකුත් කිරීම් ලෙස දිස්ත්‍රික්ක 6 ක් සඳහා ලබා දී තිබූ රු.8,539,272 ක අත්තිකාරම් අරමුදලේ ජංගම වත්කම් යටතේ ගිණුම් කර තිබුණ ද අදාළ අත්තිකාරම් සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී ද පියවා නොතිබුණි.	2019 වර්ෂයේ නව සහනාධාර හිමිකම්පත් බෙදා දීමේ කටයුතු වෙනුවෙන් දිස්ත්‍රික්ක වෙත ලබාදුන් අත්තිකාරම් මුදලින් අත්තිකාරම් පියවීම සඳහා දෙපාර්තමේන්තු ගිණුම වෙත එවා ඇති දිස්ත්‍රික්ක 06 ක මුදලින් මේ වන විටත් අරමුදල වෙත ලබා නොදුන් රු.8,539,272/- ක මුදල මෙලෙස ජංගම වත්කම් යටතේ ගිණුම් ගත කර ඇති බව.	අදාළ අත්තිකාරම් වර්ෂය තුළදී පියවා ගත යුතුය.

1.7 නීති, රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණ ආදියට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති, රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 2020 අගෝස්තු 28 දිනැති අංක 1/2020 දරන රාජ්‍ය මුදල් චක්‍රලේඛයේ (i) 15 ඡේදයේ ඇතුළත් මුදල් රෙගුලාසි			
877(1)(ඇ)	(i) ඉදිරි වර්ෂයේ අයවැය ලේඛනය සකස් කොට පවත්නා වර්ෂයේ සැප්තැම්බර් 30 ට පෙර අමාත්‍යාංශ ලේකම්ගේ අනුමැතිය සහිතව	2025 වර්ෂයට අදාළ අයවැය අස්තමේන්තු සකස් කර භාරකාර මණ්ඩලයේ අනුමැතිය ලබා ගැනීමෙන්	මුදල් රෙගුලාසි ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතුය.

මහා භාණ්ඩාගාරයේ අනතුරුව ඉදිරි කටයුතු අනුමැතිය ලබාගැනීම සඳහා ජාතික අයවැය අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් වෙත යොමුකර එහි පිටපතක් රාජ්‍ය මුදල් අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් වෙත යොමුකළ යුතු වුවත් ඒ අනුව කටයුතු කර නොතිබුණි.

- (ii) අරමුදලේ වියදම් සඳහා පමණක් වියදම් ඇස්තමේන්තු සකස් කර තිබූ අතර ආදායම් ඇස්තමේන්තු සකස් කර නොතිබුණි.
- මෙම අරමුදල වෙත මුදල් රෙගුලාසි මේ වන විට ප්‍රධාන ප්‍රකාරව කටයුතු ආදායම, ආයෝජන කළ යුතුය. පොලී ආදායම හා නිලාවේලි ආදායම වේ. ඒ අනුව ආදායම් ඇස්තමේන්තු සකස් කර ඇති බව.

- (ආ) 2020 අගෝස්තු 28 දිනැති අංක 1/2020 දරන රාජ්‍ය මුදල් චක්‍රලේඛයේ 15 ඡේදයේ ඇතුළත් මුදල් රෙගුලාසි 877 (2) (ඇ)
- අරමුදල සඳහා වන මූල්‍ය ප්‍රකාශන සමඟ කාර්ය සාධන වාර්තාව විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.
- සමාද්ධි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව යටතේ පවත්වාගෙන යනු ලබන සමාද්ධි සමාජ සංවර්ධන භාරකාර අරමුදලේ කාර්ය සාධන වාර්තාව, දෙපාර්තමේන්තු කාර්ය සාධන වාර්තාවට ඇතුළත් කර ඉදිරිපත් කරන බව.
- චක්‍රලේඛය ප්‍රකාරව අරමුදල සඳහා වෙනම කාර්යසාධන වාර්තාවක් ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු. 804,478,750 ක උණනාවයක් වූ අතර ඊට අනුරූප ඉකුත් වර්ෂයේ උණනාවය රු. 258,580,310 ක් විය. ඒ අනුව මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු. 545,898,440 ක පිරිහීමක් නිරීක්ෂණය විය. මෙම පිරිහීමට දායක මුදල් අහිමි වීම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කළමනාකරණ අකායර්ක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 2016 ජූලි 29 දිනැති අංක අමප/16/1392/711/023-II දරන අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණය අනුව සේවා ලංකා පදනමට අයත් ගෝපාලපුරම්, නිලාවේලි යන ස්ථානයේ පිහිටි අක්කර 7 පර්චස් 37 ක ඉඩම හා ඒ තුළ පිහිටි වෘත්තීය පුහුණු මධ්‍යස්ථානය රු.මිලියන 126 ක වටිනාකමට සමාජ ආරක්ෂණ අරමුදලේ භාරකාර මණ්ඩලය ලබා ගෙන තිබුණි. අත්පත් කර ගැනීමේ ක්‍රියාදාමය අවසන් වූ පසු දිවිනැගුම ප්‍රතිලාභීන්, ජ්‍යෙෂ්ඨ පුරවැසියන්, ආබාධිත පුද්ගලයන් මෙන්ම තනිමාසික පවුල් කාණ්ඩවල ආදායම් තත්ත්වය සහ ජීවන මට්ටම ඉහළ නැංවීම පිණිස ශක්තිමත් පුහුණු වැඩසටහන් පැවැත්වීම අරමුණු කරගෙන පවත්වාගෙන ගොස් තිබුණි. නමුත් සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී එවැනි පුහුණු වැඩසටහන් ඉතා සීමිත ප්‍රමාණයක් පමණක් පවත්වා තිබූ අතර මධ්‍යස්ථානයේ වර්ෂ 3 ක ආදායම් හා වියදම් විශ්ලේෂණය අනුව මධ්‍යස්ථානය වෙනුවෙන් භාරකාර අරමුදලේ අරමුදල් වලින් වැඩි ප්‍රමාණයක් වියදම් දැරීමට සිදුවීමෙන් අරමුදලේ අරමුණු මෙන්ම නිලාවේලි පුහුණු මධ්‍යස්ථානය පවත්වාගෙන යාමේ අරමුණුද එලදායීව ඉටු වී නොතිබුණි.	2024 වර්ෂයේ නිලාවේලි ආදායම රු.5,662,916 ක් වන අතර, වියදම රු.7,824,370 ක් ලෙස දක්වා ඇත්තේ පුනරාවර්ථන වියදම් හා ප්‍රාග්ධන වියදම් යන දෙකෙහිම එකතුව වේ. මෙම මධ්‍යස්ථානයේ පුනරාවර්ථන වියදම් රු.3,382,023 ක් වන බැවින් 2024 වර්ෂයේ රු.2,280,893 ක් ලෙස ලාභ ලබා ඇති බව.	අරමුණු ඉටු කර ගැනීමට ක්‍රියා කළ යුතුය.
(ආ) අරමුදලේ භාර ඔප්පුවේ 6 (9) ඡේදයට අනුකූල නොවන ලෙස භාරකාර මණ්ඩල සභාපති වශයෙන් කටයුතු කරන සමාද්ධි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවේ හිටපු අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් විසින් භාරකාර මණ්ඩල රැස්වීම් සඳහා ලබාගන්නා දීමනාවට අමතරව 2020 පෙබරවාරි සිට 2023 ඔක්තෝබර් දක්වා රු.984,322 ක් ද එනම් දෙපාර්තමේන්තුවේ නිත්‍ය තනතුරෙහි මූලික වැටුපෙන් ¼ ක් රාජකාරි ඉටුකිරීම වෙනුවෙන් වැඩබැලීමේ දීමනාව ලබාගෙන තිබූ අතර වර්තමාන සභාපති 2023 නොවැම්බර් සිට 2024 දෙසැම්බර් 31 දක්වා එකතුව රු.386,737 ක් වැඩබැලීමේ දීමනා ලබාගෙන තිබුණි.	2020 ජනවාරි 24 දිනැතිව අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් බවට පත් කරන ලද අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්වරයා විසින් 2022 ජනවාරි 05 දිනැතිව සිදු කරන ලද ඉල්ලීමට අනුව 2022 පෙබරවාරි 28 දිනැති භාරකාර මණ්ඩලය වෙත කරුණු ඉදිරිපත් කිරීමෙන් අනතුරුව ලබාදුන් තීරණ ප්‍රකාරව එම අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්වරයාට පත්වීම් දින එනම් 2020 ජනවාරි 24 දින සිට 2022 පෙබරවාරි 24 දින දක්වා හිඟ වාරික ලෙස, වැටුපෙන් ¼ වන රු. 22,000 බැගින් මාස 26 සඳහා රු. 550,000/- හා එතැන් සිට 2023 ඔක්තෝම්බර් 23 දින දක්වා මාසිකව වැටුපෙන් ¼ ප්‍රමාණය ගෙවීම් සිදු කර ඇති	අරමුදලේ භාර ඔප්පුව අනුව වැඩබැලීමේ දීමනාවක් නොගෙවිය යුතු අතර වැඩිපුර ගෙවීම් අයකළ යුතුය.

බව හා 2023 නොවැම්බර් 02 දින සිට පත්වන ලද වත්මන් අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්වරයාගේ ඉල්ලීම පරිදි සමාජ සංවර්ධන භාරකාර මණ්ඩල අනුමැතිය මත මාසික වැටුපෙන් 1/4 ක් ගෙවීම් සිදු කර ඇත. ඉදිරියේ දී සමාද්ධි සමාජ සංවර්ධන භාරකාර අරමුදලේ ඔප්පුවේ සිදු කරනු ලබන සංශෝධන හා තීරණ වලට එළඹෙන තෙක් 2025 පෙබරවාරි 01 දින සිට මෙම දීමනාව ගෙවීම නතර කර ඇති බව.

3.2 අරමුදල් උන උපයෝජනය

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
2023 ජූලි සිට සමාද්ධි සහනාධාර වැඩසටහන නතර වීම හේතුවෙන් සමාද්ධි සමාජ ආරක්ෂණ ප්‍රතිලාභ ගෙවීමද නතර කිරීම නිසා රු.1,010,000 ක වියදමින් සංවර්ධනය කරන ලද ප්‍රතිලාභී කළමනාකරණ මොඩියුලය සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී නිශ්කාර්යව පැවතුණි.	සමාද්ධි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව තුළ සමාද්ධි ප්‍රතිලාභී තොරතුරු ඇතුළත් කර, පවත්වාගෙන යන CRM දත්ත පද්ධතිය උපයෝගී කරගෙන සමාද්ධි සමාජ සංවර්ධන අරමුදලින් සිදු කරනු ලැබූ සමාජ ආරක්ෂණ ප්‍රතිලාභ ගෙවීම් සඳහා මෘදුකාංග සංවර්ධනය කිරීමට භාරකාර මණ්ඩල අනුමැතිය ලබාදෙන ලදී. 2023 ජූලි 01 දින සිට අස්වැසුම ප්‍රතිලාභ යෝජනා ක්‍රමය ආරම්භ වීමත් සමඟ සමාද්ධි සහනාධාර සමාද්ධි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව හරහා ලබා දීම නතර කරන ලද අතර, ඒ අනුව සමාජ ආරක්ෂණ ප්‍රතිලාභ ගෙවීම් ද නතර කිරීමට සිදු වන බව.	වත්කම් ඵලදායී ලෙස යොදා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

3.3 කායර් සාධනය

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) අරමුදලේ ප්‍රධාන අරමුණ ලෙස ස්වකීය ජීවන තත්ත්වය කිසියම් ආකාරයකින් අවගමනය වීමට ඉතා ආසන්න සුදුසු පවුල් වලට එකී අවගමනයට එරෙහි ආරක්ෂණ පියවරක් ලෙස මූල්‍යාධාර සැපයීම සිදු කරන ලදී. ඒ යටතේ ප්‍රධාන වශයෙන් උපන්, නිවුන්දරු උපන්, විවාහ, රෝහල් ගතවීම , වරණ සහ සිප්දොර ශිෂ්‍යත්ව වන අපේක්ෂිත හා අනපේක්ෂිත සිදුවීම් සඳහා රක්ෂණ ක්‍රමවේදයක් වශයෙන් ප්‍රතිලාභ ලබා දෙන	සමාජ සංවර්ධන අරමුදලින් ක්‍රියාත්මක කරන සමාජ ආරක්ෂණ ප්‍රතිලාභ ගෙවීම් අතුරින් 2024 වර්ෂය තුළ සිදු කරන ලද්දේ සිප්දොර ශිෂ්‍යත්ව වැඩසටහන වන අතර එම වැඩසටහනට ඇතුළත් වූයේ අස්වැසුම නොලබන සමාද්ධි ප්‍රතිලාභීන්ව සිටි පවුල් පමණක්	අරමුදලේ අරමුණු ඉටු කර ගැනීමට ක්‍රියා කළ යුතුය.

ලදී. නමුත් සමෘද්ධි ප්‍රතිලාභ නතර වීම තුළ පෙර වර්ෂයට සාපේක්ෂව සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ප්‍රතිලාභ ගෙවීම රු.1,422,446,050 කින් එනම් සියයට 68 කින් අඩු වී තිබුණි. නමුත් මෙම වර්ෂයේ ප්‍රතිලාභී ගෙවීම් තුළ 2023 වර්ෂයට අදාළ ගෙවීම් ද ඇතුළත්ව තිබුණි. තවද සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ප්‍රතිලාභී ගෙවීම් සිප්දොර ශිෂ්‍යත්ව වැඩසටහනට පමණක් සීමා වී තිබුණි. වර්ෂය තුළ ආයෝජන රු.794,943,365 කින් වැඩි වී තිබුණි. ඒ අනුව සමාලෝචිත වර්ෂයේදී අරමුදලේ අරමුණු ඉටු වී නොමැති බව නිරීක්ෂණය විය.

වන බැවින් ප්‍රතිලාභ ගෙවීම් මෙම වර්ෂයේ අඩු වී ඇති බව.

(ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයේදී දායක මුදල් නොලැබීම නිසා අතිරික්තය ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව රු.1,581,644,268 කින් එනම් සියයට 68 කින් අඩු වී තිබුණි. ඒ අනුව මෙම අරමුදල තවදුරටත් පවත්වා ගෙන යාමේ ගැටළුකාරී බවක් නිරීක්ෂණය විය.

වර්ථමානයේ මෙම අරමුදලේ ප්‍රධාන ආදායම, ආයෝජන පොලී හා නිලාවේලි පුහුණු මධ්‍යස්ථානයේ ආදායම වේ. සමෘද්ධි ප්‍රතිලාභීන්ගේ මාසික දායක මුදලින් මෙම අරමුදල ගොඩනැගී ඇති බැවින් හා ලාභ නොලබන පදනමින්, අඩු ආදායම්ලාභීන්ගේ යහපැවැත්ම වෙනුවෙන් මෙම අරමුදල පිහිටුවා ඇති බැවින්, තවදුරටත් අඩු ආදායම්ලාභීන්ගේ යහපැවැත්ම වෙනුවෙන් මෙම අරමුදල ඉදිරියටද පවත්වාගෙන යාමට හා වියදම් දැරීමට කිසිදු බාධාවක් නොමැති බව.

අරමුදලේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම සාක්ෂාත් කර ගැනීමට හා දායක මුදල් ගෙවූ ප්‍රතිලාභීන්ගේ සුභසාධනය වර්ධනය කිරීම වෙනුවෙන් කටයුතු කළ යුතුය.